

שני דיני פרק שלשה עשר כתובות

קו.

עין משפט
נר מצוה

י א מיי פ"ב מהל
אשוח הל טו סמ
לאון פל טו"ע אה"ע
ס" ע פ"ב ה
יח ב מיי שם טו"ע
שם ספ"י י
יג א מיי פ"ח שם הל
יע טו"ע שם ס"י ט
קנ"ו ו
כ ד מיי פ"ב שם הל טו
טו"ע שם סמון ע
קנ"ה ו
כא ה מיי שם הלכה כח
טו"ע שם ספ"י י
כב ו מיי שם טו"ע שם
שם ספ"ג ו טע"ף י
י"א

תוספות ר"ד

פוסקין מוונות לא"א
ושמואל אמר אין פוסקין
פ"י מהלך למדינת הים
ואשתו תובעת מוונות רב
סבר ב"ד יורדין לנכסיו
ופוסקין מוונות לאשתו
ושמואל אמר אין פוסקין
כששמועו בו שמת כ"ע לא
פליגי פוסקין כי פליגי
בשלא שמעו בו שמת רב
אמר פוסקין דמיועבד לה
ושמואל אמר אין פוסקין
מ"ט רב זביד אמר אמור
צריי אהפשה רב פפא אמר
חיישינן שמא אמר לה צאי
מעשה ידך למונותיך.
פ"י והיא קבלה עליה אבל
כששמעו בו שמת פוסקין
ול"כא למיחש לצריי שהורי
סופה לבנות כתובתה
ואז תשבע שלא עכבה
בידה משלהם כלום ולצאי
מעשה ידך למונותיך
נמי ליכא למיחש שכבר
מת ואינה משועבדת לו.
וא"ת הרי היא משועבדת
ליתומים ואף הם יאמרו
לה כן. תשובה אף הוא
אינו יכול לומר לה אאי"כ
תתרגמה היא והרי עכשיו
אינה רוצה. אמר שמואל
ומודה לי אבא בשלשה
חדשים הראשונים שאין
פוסקין לפי שאין אדם
מניח את ביתו ריקם; תנן
מי שהלך למדינת הים
וכו' ע"כ לא פליגי אלא
לענין שבעה אבל מונו
יהיבין לה תרגמי' שמואל
כששמעו בו שמת; ומהכא
שמעין שאין היתומים
יכולין להשביע האלמנה
כל זמן שהיא נונית
דילמא אהפשה בעלה
צריי דהא פסקי' לקמן
הלכתא כחנ"ש דק"ל
כרב דאמר פוסקין מוונות
לא"א ומוקי' למתני' מחיים
דבעל ואיכא למימר התם
הוא דפליגי עליה דחנן
ואמרי תשבע דמאן לימא
לן דאתא לידן גיבור
כתובתה ותשבע דילמא
מייחא היא ברישא הלכך
תשבע השתא דילמא צריי
אהפשה אבל באלמנה
הנונית כ"ע לא פליגי
דחשבע בסוף ולא תשבע
בתחילה; בני כהנים
גדולים אומרים תשבע חנן
אומרי לא תשבע ואם בא
האמר פסקתי לה
מוונות נאמן פ"י ובשבעה
ומחזרת לו מה שנתנו
לה ב"ד ה"ג כששמעו בו
שמת והוא אם בא קאמר
אם בא לאחר שמונה.

ששמעו בו שמת. פירש הקונטרס דלמאי ניוחש לה אי לצריי
הרי סופה ליעול כתובתה ולישבע שלא עיכבה משלם
כלום והשתא צעי למימר דפליגי בלא שמעו בו שמת היינו בלא שבעה
דאי שבעה אמאי לא תטול וזה אינו דהא בסמוך פריך עד כאן לא
פליגי אלא לשבעה אבל למונות
יהיבין לה אלמא לשמואל אפילו
שבעה אין לה ונראה לרבי דהיינו
טעמא דשבעה זו שמת לכולי עלמא
פוסקין דאין כאן שום הוכחה לשה
תפסה צריי ולא שאמר לה צאי
מעשה ידך במונותיך אבל בלא
שמעו שמת אמר שמואל דאין פוסקין
דמיוכחא מילתא מדאינו חוזר שנתלך
ממנה שזום ענין לרז זביד צריי
ולרז פפא דאמר לה צאי כו' והלכך
אפי' שבעה לא מהימנא. מ"מ.
ולכי מגמגס לפירושו דפריך בסמוך
מהא דתניא מי שהלך למדינת הים
ואשתו תובעת מוונות בני כהנים
גדולים אומרים תשבע כו' ואם בא
כו' ומשני ששמעו בו שמת דוחק
לשנויי' צא לאחר שמועה ונמלח שהיה
שקר מה ששמעו בו שמת והיה מני
לשנויי' בלא שמעו בו שמת וכוונן
דפסקיה מצדא או שום אונס שאינו
יכול לשזב דמודה שמואל דפוסקין
לה מוונות כיון דהשתא ליכא הוכחה
ואמר לי רבי דהא מילתא לא שכיח
הוא שיארע אונס או יפסיקו הנהר
יותר מיום או יומים:

בששמעו ב"ד שמת בור"ע ע"א

א פליגי. נראה
לרבי דהאי שמעו בו שמת צני
עדיס מדקאמר לקמן ששמעו בו
שמת צעד אחד מכלל דעד השתא
ס"ד צני עדיס וצקול נמי ליכא
למימר מדפריך לקמן ת"ש האשה
שהלכה היא ובעלה למדינת הים כו'
וצבה ואמרה גירשני צעלי מתפרנסת
והולכת עד כדי כתובתה ומשני
כשמעו בו שמת פירוש שמת קודם
אותו הזמן שאמרה שנתגרשה ופריך
מ"ש עד כדי כתובתה אפילו לעולם
נמי ואי שמעו בו שמת צקול קאמר
מאי קושיא וכי יש להאמינן הקול

פוסקין מוונות. צ"ד יורדין לנכסי מי שהלך למדינת הים ופוסקין
מוונות לאשתו: **בשמעו בו שמת כ"ע לא פליגי**. דפוסקין דלמאי
ניחוש לה אי לצריי הרי סופה לגבות כמותה ומשבע שלא עיכבה
משלם כלום ואי לשמא אמר לה צאי מעשה ידך במונותיך וקבלה
עליה משמת אינה משועבדת לו
למעשה ידיה. וא"ת והרי היא משועבדת
ליתומים ואף הם יאמרו לה כן אף
הוא לא היה יכול לומר לה אלא א"כ
היא מתרצה: צריי. צרוכות כספים
נתן צידה למונות: חיישי' שמא אמר
לה צאי מעשה ידך במונותיך.
וקבלה עליה: איכא צנייטו גדולה.
הראיה להתפיסה מעות ולא ספקה
מוונות צמעשה ידיה שהן שני צורות
או שאינה צנלת מלאכה לצריי
איכא למיחש ללאי מעשה ידך
במונותיך ליכא למיחש דכיון דלא
ספקה לא קבלה עליה: אי נמי
קטנה. ובעלת מלאכה והשנים
כתקין: ופסקה. לרז זביד פוסקין
דלא עביד איניש דמתפיס צריי לקטנה
לרז פפא אין פוסקין דאיכא למימר
לאי מעשה ידך למונותיך אמר לה:
ואם בא ואמר פסקי' לה מוונות.

א פוסקין מוונות לאשת איש ושמואל אמר
אין פוסקין מוונות לאשת איש אמר שמואל
מודה לי **אבא בשלשה חדשים הראשונים**
א לפי שאין אדם מניח ביתו ריקן יבששמעו
בו שמת כולו עלמא לא פליגי כי פליגי
בשלא שמעו בו שמת רב אמר פוסקין דהא
משועבד לה ושמואל אמר אין פוסקין מ"ט
רב זביד אמר אימא צריי אתפסה רב פפא
אמר חיישינן שמא אמר לה צאי מעשה
ידך במונותיך מאי בינייהו איכא בינייהו
גדולה ולא ספקה אי נמי קטנה וספקה תנן
מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת
מוונות יחנן אמר תשבע בסוף ולא תשבע
בתחלה נחלקו עליו בני כהנים גדולים
ואמרו תשבע בתחלה ובסוף עד כאן לא
פליגי אלא לענין שבעה אבל מונוי יהיבין
לה תרגמה שמואל בששמעו בו שמת תא
שמע מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת
מוונות בני כהנים גדולים אומרים תשבע
חנן אומר לא תשבע יואם בא ואמר פסקתי
לה מוונות נאמן הכא נמי בששמעו בו שמת
והא אם בא ואמר קאמר אם בא לאחר
שמועה ת"ש **א** מי שהלך למדינת הים
ואשתו תובעת מוונות **א** ואם בא ואמר צאי
מעשה ידך במונותיך רשאי קדמו בית דין
ופסקו מה שפסקו פסקו הכא נמי בששמעו
בו שמת ת"ש **א** מי שהלך למדינת הים ואשתו
תובעת מוונות ב"ד יורדים לנכסיו וזנין
דקדק

ומפרנסין לאשתו אבל לא בניו ובנותיו ולא דבר אחר אמר רב ששת במשרה
את אשתו ע"י שלישי ע"י הכי בניו ובנותיו נמי כשהשרה לזו ולא השרה לזו
מאי פסקא אלא אמר רב פפא כששמעה בו שמת בעד אחד היא דאי בעית
אינסובי בעד אחד מצוי מינסבא מונוי נמי יהיבין לה בניו ובנותיו דאי בעו
למייחא לנכסיו בעד אחד לא מצו נחתו מונוי נמי לא יהיבין להו **א** מאי דבר
אחר רב חסדא אמר תכשיט רב יוסף אמר צדקה מ"ד תכשיט כל שכן

הואיל והיא אמרה שגירשה ולא מת ולא דמיא לה היא דפרק המפקד **א** (צ"מ דף נח: ושם) שצוי
לנכסיו ושמואל אמר מורדין כשמעו בו שמת כולי עלמא לא פליגי דמורדין והוא שמעו בו שמת היינו צעד אחד דאי צני עדיס
מאי חידוש הוא הלך הם יורשים אותו וא"ת ואעד אחד היאך מורדין והתנן ציצמות צפרק האשה שהלכה **א** (דף קטו: ושם) גבי
האשה שאמרה מת צעלי שאין האחים נכנסים לנחלה על פיה ומדיה לא מהימנא עד אחד נמי לא מהימנא וי"ל דהתם מייירי לירד
ולמכור אבל בהמפקד מייירי לירד על מנת שלא למכור כדמוכח התם והא דתניא לקמן צ"ד יורדין לנכסיו וזנין ומפרנסין את אשתו
אבל לא צניו וצונתו ומוקמינן לה בשמעו בו שמת צעד אחד וקאמר צניו וצונתו דאי צנו מיחא לנכסיו צעד אחד לא מנא נחתי
מונוי נמי לא יהיבין להו התם נמי למכור אבל צפירות הגדלים צדה אכלי להו שפיר: **חיישינן שמא אמר לה ב'ו**. וקיצלה עליה
ופטרמו ופטור הוא צקול אע"ג דהשתא לא ספקה: **קטנה** וספקה. וא"ת והאיל וספקה נימרו לה צ"ד לאי מעשה ידך למונותיך
ולמה יורדים לנכסיו להאן דחייש לצריי ואי לא ספקה א"כ היכי מתלה למ"ד צאי מעשה ידך והא אין מחילת קטנה כלום וי"ל כגון דספקה
לצדדים גדולים ולא ספקה לצדדים קטנים ולצדדים קטנים מהני מחילתה אי נמי צפעוטות דמקחן ומתנתן מתנה. מ"ר:
תרגמה שמואל בששמעו בו שמת. תימה א"כ מאי טעמא דצני כהנים גדולים דמה לי דמת צציתו מה לי ששמעו בו שמת ע"פ
עדיס ואין נראה לפרש ששמעו בו שמת. תימה א"כ מאי טעמא דצני כהנים גדולים דמה לי דמת צציתו מה לי ששמעו בו שמת ע"פ
למדינת הים רבותא נקט דס"ד ניחוש כ"כ לצריי דאפילו שבעה לית לה. מ"ר: **ואם בא ואמר פסקתי לה מוונות נאמן**.
פירש רש"י אף להוציא מידה מה שנתנו לה צ"ד שבעה דהכי משמע דאנשבעה קאי והיינו טעם דקתמא דמילתא מתפיס לה
צריי הלכך מוילין מידה שבעה ונראה לרבי **א** להצריכה שבעה וצבעה תגבה מה שמועה ואלמלא דאי לאו הכי לא תמלך מי
שליה לה שיראים להפסיד אבל עכשיו שהיא צציתו אין יראים כלום פסומינן עליה ששבע. מ"ר: **ואם בא ואמר דה צאי**
מעשה ידך במונותיך רשאי. כלומר אם לוותה ואלמלא לא אפרע שאם לא היו מלוים לזו הייתה דוחקת עלמה אף ע"ג דלא כגון דספקה
והאי דלמרינן לקמן לוותה ואלמלא עמדה ומיאנה ודייקינן טעמא דמיאנה הא לא מיאנה יהיבין לה התם שפסקו לה צ"ד:
מאי פסקא. תימה לרבי אין סתמא דמילתא אשתו דחייז צצונותיה משרה על ידי שליט צניו וצונתו דלא מייחז צצונותיהם
לא משרה ורצונו שמשון מפרש הסוגיא אי הכי צניו וצונתו נמי אי אמרת בשלמא דלא איירי מתני' צצונותיהם אשתו ע"י
שליט אלא אשתו וצניו סמוכין על שולחנו ניחא דאשתו מפרנסין הואיל והוא חייז לוונה משום חשש דשמא התפיסה צריי אין צ"ד
נמנעין מלוונה אבל צניו וצונתו דאינו חייז צצונותיהם אין לירד לנכסיו לפרנסם דצקל יש לחוש שמא התפיסה צריי והניח להם מעות
לפרנסם עד שישוב אבל השתא דמוקמת צצונותיהם ע"י שליט ליכא למיחש לצריי ומשני צצונותיהם אשתו ע"י שליט אבל צניו סמוכין על שולחנו
ולא השרה ע"י שליט ולהכי חיישינן לצריי ופריך מאי פסקא דזה אין רגילות דאשתו ישרה ע"י שליט וצניו יהיו סמוכין על שולחנו: